

Errazkerietan

TESTUA ETA ARGAZKIAK:
Jakoba Errekondo

Dena atzekoz aurrera ikusten duen jendea bada. "Baratze bat egingo nuke, gustura, baina ez dut lurrik", "ikaragarriko lanak dakartza", "landarea jarri eta zer edo zer ematerako hilabeteak hari begira"... Denak egiak, baina den-denak aitzakiak. Lurrik gabekoek okupatu egiten dituzte, edo terrazan edo balkoian edo leiho koxkan edo... Gure herriko Joxe Leon ile-apaintzaileak lan-tegi aurreko espaloia mugako lur pusketatxoan baratze ederra du, alboko argazkikoa. Aurretik igarotzen naizenero harritu egiten nau; orain babak (*Vicia fava*) ditu, bortusaiek (*Ruta graveolens*), ilenek (*Calendula officinalis*) eta ez kai limoiusaindunek (*Thymus citriodorus*) lagunduta, eta ez da metro koadroa ere izango!

Lanaren aitzakiari ezikusia egin-go diot, gero gimnasia edo kafetegiko aulkietako kuxinak lisatzeraz joateko tar-tea noiznahi hartzen dugu eta. Horren bueltan, hau etorri zait gogora: gaua laburtzen eta eguna luzatzen hasi dela

ospatzeko zorionak ematea ohikoa den egunetan, oso ohikoa ez den bitartekoa bidali dit lagun batek, nekazari baten bideoa. Eskuetan pikatxoia eta aitzur zabala dituela egun melenga horietako beratu txoroari aurre egiteko arbolak landatzeko zuloak egitea bezalakorik ez dela dio. Pikatxoi kolpeka hasten da, dinbi-danba, eta hala dio, hor joaten dirrela memelokeriak.

Barazkiak landatu eta jateko unea iristerako aspertzen diren horientzat, bada erein edo landatu eta aitaren batean mahaian izan dezakegun hamaika barazki. Uraza edo letxuga (*Lactuca sativa*), eskarola (*Cichorium endivia*), txikoria (*Cichorium intybus*) eta porru-tipula (*Allium schoenoprasum*) landatu eta hi-

labeterako jateko moduan dira; urazari lepoa moztuko diogu, baina porru-tipula hotz handiak etorri arte hostotxoak moztu ahala berritu eta eman eta eman arituko da. Zerbak edo azelgak (*Beta vulgaris*) landatu eta lauzpabost asterako izango ditu hosto batzuk kentzeko modukoak, ziazerbak edo espinakak (*Spinacia oleracea*) bezala; erein eta hilabete edo hilabete eta erdira, jateko moduan izango da; gainera, hostoz hosto bilduz gero, luze emango dute. Azenarioa (*Daucus carota*) erein eta hilabetera jaten has daiteke; ttiki-ttikiak dira, bai, gozoenak. Errefaua (*Raphanus sativus*) jaiio eta hilabete aurretik jan, krisk-krask.

Aitzakiarik ez. Errazkerian behinik ere, ekin! ■

Negua urdina da

Negua urdina da baratzeetan. Baratzeak ez dira urdintzen, baina urdina da nagusi. Porrua, aza, azalorea, arbia... Negua gozatzen diguten barazki askok kolore urdinkarak aukeratu dituzte beren burua janzteko. Itxuraz urdina osagai osasungarri askoren adierazle da: antioxidanteak eta abar. Sendabideez asko jakin gabe ere, neguan porru eta aza jende arteko ugari jaten duenak badaki bai osasuntsu ibiliko dela...

BIZI BARATZEA

Gure kultura iraultzen ari den liburua

Bloga: www.argia.eus/bizi-baratzea • [@bizibaratzea](https://twitter.com/bizibaratzea)

KOMIKILARIAK ERREKONDOREN KONTSULTAN

“Hartuemana” hitza asmatu zuena ar harroren bat izango zen. Boterearen harrak jana izango zuen garuna. Hartu ondoren eman, hori nola liteke? Baratzean, zalantzarik gabe eman egin behar zer-bait hartu nahi izanez gero...

“Emanartua” baratzean nahi eta nahiezkoa da. Eman, ematea emankortasuna, hau da etorkizuna lotuko duena sortzea, fruituak eta barruan daramatzaten haziak, alegia. Nire iritziz, eman

“eme” hitzetik etorriko da eta hartu, harrrapatu “ar” hitzetik. Baratzean, hasteko eman eta gero hartu.

Baratzea izateko bertako landareen arteko emanartu etengabeak behar dira. Zeureak ere baratze batean eginez gero alde ederrakoak izango dira. Probatu duenak badaki. Baita probatu ez duenak ere...

Jakoba Errekondo

AURKEZPEN HITZALDIAK

Hauk dira ondorengo hitzorduek:

Urtarrilak 20

Bilbo
Kafe Antzokian, 10:30etan eta
19:00etan.

Urtarrilak 27

Atxondo
Eskolan, 18:00etan, Atxondoko Ikasle
eta Guraso Elkartearen eskutik.

Otsailak 9

Eibar
Eta Kitto euskara elkartearen
(Urkizu kalea, 11), 19:00etan.

ANTOLATU ZURE HERRIAN

Jar zaitez gurekin harremanetan eta behar
duzun informazioa eskuratuko duzu
sustapena@argia.com
☎ 943 371 545

Eskuratu liburua sinaturik

Bizi Baratzea ARGIAren erosiz gero, Jakoba Errekondok eskuz sinatutako hitz batzuekin jaso dezakezu liburua. Egileak herriz herri ematen dituen hitzaldietan ere (ikusiko goiko zutabearen non-noiz) baduzu sinaturik eskuratzeko aukera.

Eskaerak:

943 371 545

www.argia.eus/denda • denda@argia.eus

**Zure saltokian salgai jartzeko,
jarri harremanetan gurekin.**

Salneurria: 23 € • Harpideentzat: 19,50 €